

IAN KRAWCZYK

OSTATNI TRANSPORT

CZYLI

JAK WALCZYLIŚMY W BRAZYLII O POLSKĘ

— Należało go pilnować, bronić, ochraniać.
— Co pan? Sędzia pan chce być?

Zreflektowałem się. Zabrnąłem za daleko i pozostawały mi dwie alternatywy: wycofać się albo brnąć dalej i wygarbić wszystko co leżało na sercu. A tego było sporo. Wczoraj dyskutowaliśmy w Domu Żołnierza na tematy związane blisko z rodakami i wojną. Wielu z nich znalazło schronienie w Brazylii i starali się jakoś urządzić. Ochotniczy nie mieli im tego za zło i uważali to za naturalne. Co ich natomiast wyprawdzało z równowagi to wiadomości, być może przesadzone, że wielu z nich przywoziło grubą forszę i zaczęło urządzić się bez troski. W pretenzji tej kryła się też czarna kasa i niedostatek. A ci, co po chłochwiej uciekli, już się urządzić jak gdyby nie. Coś tu było nie w porządku — albo byliśmy zbyt surowi, albo nie rozumieliśmy życia.

— Panie pułkowniku, należę do tej kategorii ludzi, którzy myślą i zastanawiają się. W związku z tym znalazłem się w obliczu paradoksu, którego nie potrafię sobie wyjaśnić. Ujmę go skrótkowo: Przez blisko siedemdziesiąt lat wyznaczono w Polsce za granicę najbardziej upośledzoną klasę: chłopstwa ze wsi. Pozostawia ci, którym powodziło się najlepiej, dobrze się pomocy u biedaków wychodźców, podczas gdy ci, którym powodziło się dobrze, szukają schronienia za granicą. Jak to należy zrozumieć?

— Arceńskich popatrz na mnie jak na warjata.
— Czy wy tam, w Domu Żołnierza, często rozmawialiście o podobne tematy?

Zawahał się.
— Nie, bo właściwie nie ma z kim rozmawiać.
— To i dobrze.
Wstał, znacząco to, że "audiencja" skończona. Byłem niezadowolony z siebie, myślałem, że dowiem się czegoś, przynajmniej jakie "wiatry" wieją w Londynie, trudno, nie potrafiłem prowadzić "dyplomatycznie" rozmowy, moja wina.

Była to moja pierwsza i ostatnia rozmowa z pułkownikiem Arceńskim, Attaché Wojskowym, przy Poselstwie R.P. w Rio de Janeiro. Odetchnąłem swobodnie dopiero, kiedy zjechałem windą i wydostałem się na ulicę a tam owianął mnie chłodny wiaterek, wiejący od Atlantyku. Rad byłem, że już więcej się tu nie pokąże.

XI

Zadzwoniłem do masywnej furty wmontowanej w grubym murze, ogradzającej od ulicy rezydencje państwa Nodari. Furta skrzypnęła i w niewielkiej szparze ukazała się głowa służącej o jasnym włosach i niebieskich oczach i posłyszałem pytanie po polsku:
— A pan do kogo?
— Czy mam wypisane na czole że jestem Polakiem? — spytałem zaintrygowany.
— Nie, ale tylko Polacy przychodzą tak jak pan i o tak nieoczekiwanej porze.

Ciekawilo mnie jacy Polacy przychodzą i w jakiej sprawie, ale było za późno na takie pytanie, albowiem wprowadziła mnie już do salonu. Można było go właściwie nazwać oranżerią a nie salonem, tyle w nim było roślin paprociowych w wazonach, na stojakach, zwisających ze ścian i stropu, wszędzie na około sama zielen. Jak w rajskim ogrodzie. I co mnie jeszcze uderzyło to przyjemny chłód. Przyjechałam sama pani domu w towarzystwie matki, starszej już matrony o młym i przyjaznym uśmiechu na zwłoczałej twarzy. Po niezbyt szczelnej rozmowie z Arceńskim, u którego wyuczyłem chłód i jakis dystans, być może historyczny, tu spotkałem się z atmosferą, nasyconą życzliwymi fluidami. Po prostu jak gdybyśmy się znalazł w innym wymiarze.

Zanim zdążyłem poznać osobliście panią Nodari już bardzo wiele wiedziałem o niej z opowieści. W Domu Żołnierza wyrażano się o niej w samych superlatywach. Dawniej Dom Żołnierza znajdował się w lokalu będącym jej posiadłością, po drugiej stronie zatoki, w Niterói, w dzielnicy zwanej Saco de São Francisco. (c. d. n.)

Rzeczy ciekawe i prawdziwe

ROK PRZESTĘPNY

Szkoda, że wszechświat nie rządził się systemem dzielnym. Zaoszczędziłoby to matematykowi i astronomom wiele kłopotów.

Jak wiemy, orbity ziemi wokół słońca wynosi 365 dni, 5 godzin, 48 minut i 46 sekund. Co sprawia, że ułożenie precyzyjnego kalendarza jest niezwykle trudną rzeczą. Reformy roku zajmowały uczonych od wielu stuleci.

Starożytni Grecy i Chiny wprowadzili skomplikowane systemy oparte na cyklu 19 lat, do którego wstawił od czasu do czasu nadliczbowe miesiące. 2000 lat temu Juliusz Cezar wprowadził datę przestepną, nakładając, by co cztery lata, rok miał o jeden dzień więcej, tzn. 366 dni. Juliński rok jednak nie był całkiem dokładny, będąc dłuższy od roku słonecznego o 11 minut i 14 sekund. W ciągu wieków pory roku zaczęły więc cofać się do wcześniejszych dat, tak w 16 stuleciu wiosenne zwrócenie się dnia z nocą przypadło na 11 marca, zamiast na 21 marca.

Papież Grzegorz XIII wprowadził dlatego następną reformę. W 1582 roku wydat

on nakaz, że lata setne, tzn. zawierające dwa zera, nie powinny być latami przestępnymi. Jego bulla w tej sprawie rozkazywała by tylko lata setne, które mogą być podzielone przez 400, otrzymywały dodatkowy dzień. Tak więc rok 1900 nie był rokiem przestępnym, ale rok 2000 nim będzie.

Protestantka Anglia z wielkim oporem przyjęła kalendarz gregoriański dopiero w 1752 roku.

Jednak i z tymi poprawkami co 10.000 lat nasz rok staje się za długi o 2 dni, 14 godzin i 24 minuty. Jasnym więc jest, że dalsza reforma jest konieczna. Cześć chciałby wprowadzić nowy międzynarodowy kalendarz, napatykają jednak na opór zwłaszcza ze strony grup religijnych. W różnych częściach naszego globu w użyciu są dotychczas tradycyjne podziały roku, którym holdują m. in. muzułmanie, Żydzi, ortodoksi, trzymający się systemu julińskiego. W Azji i Afryce stosuje się 17 różnych kalendarzy. Tak więc opracowanie światowego kalendarza, który by zechciały przyjąć wszystkie kraje, nie będzie łatwym zadaniem.

J. R. Hebda

NIERÓWNE NASILENIE WYŚCIGU ZBROJEN

Wskutek wydarzeń na Bliskim Wschodzie i nieustannego unowocześniania się zbrojnych komunistycznego bloku większość państw należących do NATO zwiększa swoje wydatki na zbrojenia. Wyśitek ich jest jednak wciąż daleko mniejszy niż w Związku. Nie tylko z powodu ciągłego wzrostu cen, ale także w stosunku do możliwości, tzn. produktu narodowego.

Prezydent Carter przewiduje zwiększenie rocznego budżetu resortu obrony (128 miliardów dolarów) o 5 procent co zrównałoby go z wydatkami ZSRR, ale nawet ta podwyżka pochłonie daleko mniejszy procent produktu narodowego niż pochłaniają zbrojenia ZSRR, jak wiadomo, znacznie tańsze wskutek niższej robocizny i posiadania surowców. Wzrost wydatków na zbrojenia innych

państw należących do NATO, o ile w ogóle przewidziany, jest znacznie niższy. Tak np. brytyjski minister obrony, Pym, tylko z trudem przeformułował ponownie ich zwiększenie o 3 procent. Jedynie Japonia zwiększyła budżet resortu obrony o 19 procent, ale z bardzo niskiego poziomu.

Nierówność obecnego wykorzystania produktu narodowego na zbrojenia ilustruje najlepiej tabela, opracowana przez sztokholmski Instytut Studiów Strategicznych. Podług tego neutralnego źródła: Sowiety przeznaczają na zbrojenia 14 procent swego produktu narodowego; NRD bańdż co bańdż 8 procent, Ameryka tylko 5 procent, Wielka Brytania 4,7 procent, Niemcy Zachodnie 3,5 procent, Włochy 2,4 procent, Chiny przeznaczają 10 procent produktu narodowego. Republika Południowej Afryki przeznaczają na zbrojenia ponad 5,2 procent.

ŚWIATOWE ZBIORY PSZENICY MNIEJSZE

Według opinii ekspertów w sezonie na 1979-80 będą kształtować takie czynniki jak: większy popyt na zboże pastewne, wzrost importu ziarna do wielu krajów, rozszerzenie powierzchni upraw roślin oleistych kosztem zasiewów zboż.

Światowe zbiory pszenicy w roku 1979-80 będą — jak się przewiduje — o 5-10 procent mniejsze niż w 1978-79 r. (441 mln. ton), a jej zużycie ulegnie zwiększeniu i wyniesie 415-420 ton.

Ostatnio zużycie zboż pastewnych na świecie niemal zrównało się z ich produkcją. I ten fakt, tak samo odniósł do zakupów i cenach pszenicy. Na sytuację na rynku światowym wywiera także wpływ polityka Stanów Zjednoczonych dotycząca rezerw zboża oraz realizacji programu ograni-

czenia ich zasewów. Na razie nie wiadomo, czy na rok 1980 będzie przedłożona decyzja o ograniczeniu zasewów zboż.

MODA DZINSÓW NIE PRZEMIA

Nie sprawdziła się zapowiedź końca mody dzinsów. Wiele firm amerykańskich i zachodnioeuropejskich lansuje nadal te popularne spodnie do pracy i na weekend. Jedynie obok tradycyjnego koloru niebieskiego wprowadza się inne barwy, jak czerwony, żółto-żółty, różowy czy turkusowy.

Nadal krajem dzinsów pozostają Stany Zjednoczone, gdzie roczne zużycie na sławnego mieszkanca wynosi 2,4 pary. Ponadto statystyki wykazują, że dzinsy nosi tam 87 procent użytkowników w wieku 14-19 lat, 93 procent — w wieku 20-29 lat i tylko 4 procent osób powyżej 60 lat.

Wiadomości Sportowe

◆ **Decyzja Argentyny**, by zobjektować Olimpiadę w Moskwie, zakoczyła kula sportowe Ameryki Łacińskiej. Już 45 państw przyłączyło się do tego bojkotu: Kanada, Egipt, Argentyna, Maroko, USA, Arabia Saudyjska, Norwegia, Portugalia, Luksemburg, Albania, Chiny, Malezja, Chile, Nowa Gwinea, Monaco, Korea Południowa, Tanzania, Zair, Togo, Kenia, Swazilandia, Kenia, Irak, Fudzi, Tajlandia, Iran, Somalia, Sudan, Paragwaj, Indonezja, Haiti, Malawi, Boliwia, Republika Dominikańska, Kambodża, Liberia, Holandia, Wielka Brytania, Niemcy Zachodnie, Japonia i Lichtenstein.

◆ **Reprezentacyjny bramkarz** Leão, broniący dotąd barw klubu Vasco, ma być skonstruktowany przez amerykański klub Washington Diplomats za 30 mln. kruczełów (600 tys. dolarów). Leão miałby otrzymywać 600 tys. kruczełów na miesiąc.

◆ **Lord Killanin**, prezes Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego, po rozmowie z prezydentem Breżniewem postanowił, że nie będzie obowiązku deflowacji na sztyndarami narodowym, jak również, że zwycięzcy poszczególnych konkurencji nie będą zmuszeni wyjść na podium, by otrzymać medale.

◆ **Do pucharu Brazylii** zakwalifikowały się do ćwierćfinałów 16 drużyn podzielonych na cztery grupy, z tym że każda grupa liczyć będzie cztery drużyny. Najwięcej bo aż 5 drużyn państwańskich weszło do tych gier, podczas gdy Rio ma ich 3, Rio Grande — 2, Minas Gerais — 2, oraz Parana — 1 (Coritiba FC).

◆ **Siatkarze brazylijscy** mają zapewnić udział w Olimpiadzie, gdy koszykarci odpadli podczas turnieju przedolimpijskiego w Bułgarii. Koszykarze i siatkarze zaś brazylijscy dostaną się na Olimpiadę jedynie dzięki rezygnacji Argentyny a także Kanady. Turniej w Bułgarii trwa nadal.

◆ **Austriak Hans Krankl**, doskonali napastnik grający obecnie w Washington Diplomats, napisał książkę "Moja droga do Mundiali", w której składa hołd swemu trenerowi Leopoldowi Slatnemu — Czechosłowakowi. Krankl obdarzył tego trenera miłym encyklopedii futbolu.

◆ **Puchar Europy mistrzów krajowych** przyniósł zwycięstwo drużynie niemieckiej Hamburger SV, która pokonała holenderskiego mistrza Ajax 1:0. Zwycięskie drużyny weszły do finału.

◆ **W pucharze UEFA** zanotowano następujące wyniki: Eintracht - Bayern 5:1, Borussia - Stuttgart 2:0. W Pucharze zaś Europy zwycięzcy pucharu angielski klub Arsenal pokonał włoską drużynę Juventus 1:0.

ZLECENIE "DO WYBORU"

ZAWSZE MEŁYM UPOMINKIEM DLA TWOICH BLISKICH W KRAJU.

Na zlecenie "DO WYBORU" odbiorca w Polsce może zakupić to co jemu najbardziej odpowiada. Sklepy "Pewexu" oraz "Polmot", "Agromet" oferują bogaty wybór atrakcyjnych i praktycznych artykułów najwyższej jakości.

Informacji udzielają i zamówienia przyjmują autoryzowani dealerzy oraz

PEKAO TRADING CORPORATION

NEW YORK, N. Y. 10003

225 PARK AVE. SOUTH

AUTO MECANICA LONDRINA

DE
GETULIO THADEO OSTROWSKI

MECANICA DE AUTOMÓVEIS EM GERAL.
PINTURA E LATARIA.

Rua João Negrão, 1.820 — Fone: 223-4844
CURITIBA — PARANA

FALA-SE EM POLONÊS

EMPRESA LAPEANA LTDA.

TRANSPORTES COLETIVOS

AGÊNCIAS: Guaratuba — São Mateus do Sul — Lapa
AGÊNCIA-SEDE: Estação Rodo-ferroviária, Box 49 e 50 — Fone: 22-0684
ESCRIÇÃO: Avenida Silva Jardim, 465 — Fone: 24-5574
RECOMENDAS: Avenida 7 de Setembro, 2.143 — Fone: 23-0201

Agência Estar
MÓWI SIĘ PO POLSKU
OFICINAS: Avenida Silva Jardim, 465 — Fone: 222-8004
PARANA

CURITIBA

SOCIEDADE TÉCNICA DE ENGENHARIA Anhangã, Ltda.

Resp. Técnico: Eng. Civil
JULIUS ALBERTO JANKOSZ

Alameda D.ª Júlia da Costa, 387/395
Fone: (0412) 23-6641

MÓWI SIĘ PO POLSKU!
CURITIBA — PARANA

OK LX
ROK LX
grodzka Pa-
Krajkowic
na temat ad-
je w pańsz-
ymie. Wraz
ekspert z B
od nich bog
Kokakowic
towską
Konopnick
też obywat
K. Chyba
nie znajduj
nowy Fund
ofiar wyko
czających
leżenie ob-
leczalnie
wobec wzo
tych domo
nir - (ma
zakładki
nie prowad
nie powad
Domow.
Lutherland
malarz ang
l dla kocio
East Act
wym obraz
w kościele
za przedsta
krzyżowate
arów 16 m
jedem z naj
w Kosciola
za Niedzi
AJA
mieszkac
biskupi
wym z Koz
nie ze spow
Świerdliw
spotkali się
ni nie ukry
ewien sprzo
dzić. Postu
Min. J. Żo
biskupi w
jejszym gr
synodalnych
teczne w d
bezpłodni
sta widok
także szan
ferencja B
tekst dykt
uwzględn
zacji, pod
Adhortacji
Niepokalan
PAULO
amilia. Mi
oras. Home
za Amigo
Szymanski
POLSKI W
na Zimna
stwo plan
je. Na 100
powiada - 9
I to jest p
nozi mają
owej z cyr
WSKI
ności z lat
operetkowy
atnio jub
Karleze
Występow
wyczerpa
now był w
Kowym st
essal.
i zwiazał
cach, gdzie
ac szere
jedzy Inna
dy. Dorob
na przest
ról teatral
KI
nonil ślask
pełnistrze
przerokow
leżyc w 1
Dyrgencin
ni nalepsze
ni muzycy
Austri. Tr
Inlandi. C
anady. H
polski
zostali Cl
ver - Kan
Wojciechow

TADEUSZ DOŁĘGA - MOSTOWICZ

PROFESOR WILCZUR

(18)

Niczego więcej nie chciałem tylko tego, by pani została moją żoną i w najbliższym czasie nie zamierzam kępować. Będzie pani mogła robić, co się pani zowie podoba. Zechnie pani, to wybuduję tu w Kowalewie dla pani leżenie, to będzie większa, niż tamta. Powiada pani, że nie jesteśmy dla siebie przeznaczeni. A to nieprawda. Bo odkąd panią poznałem, to widzę, że żadna inna nie była dla mnie przeznaczona, tylko pani. Oczywiście, może nie jestem wart takiej żony jak pani. Zdaje sobie z tego sprawę. Ale za to wiem, że potrafię być dobrym mężem, że nie zawiedzie się pani na mnie. Bo jak mówię, to mówię, a jak powiadam, że panią kocham, to nie ma w tym żadnego kłamstwa. Umyslnie nie spieszyłem się z wyznaniem, bo chciałem, żeby pani mogła poznać, i wyrobić sobie o mnie sąd. Co zaś dotyczy gospodarstwa, to do tej pory, dzięki Bogu, matka żyje i tym się zajmuję. Siostra już pewno za maź nie wyjdzie, bo i ochoty do tego wielkiej nie ma. Słowem, o gospodarstwo nie ma się co kłopotać. Ożóż, panno Lucjo, zapytuje panią, gdzie tu jest absurd. Gdzie tu jest niedorzeczność? Niech pani się nie obawia, nie jestem młokosem i zanim do pani się z tym zwrócę, wszystko przemyślałem i wziąłem pod uwagę.

Lucja zaprzecza ruchem głowy:
— Nie wszystko. Bardzo mi przykro, że muszę to panu powiedzieć. Wcale nie wziął pan pod uwagę moich uczuć i moich zamiarów. Nie zgadzam się z tym, co pan mówi o sobie. Nie wierzę w to, bym mogła być dla pana odpowiednią żoną. To jedno. A po wtóre, nie mogłabym nią zostać i dlatego, że nie jestem wolna. Ze mam pewne zobowiązania...

— A nie może się pani ich pozbyć?
— Nie chce się pozbyć tych zobowiązań. Opuścił głowę:
— To znaczy, że pani kogoś kocha.
— Tak — odpowiedziała krótko.

Milczał przez dobrą minutę, a później powiedział usiłując się uśmiechnąć:
— A to rzeczywiście wyrwałem się jak Filip z konopi... Ale kto mógł wiedzieć?... Jakże miałem przypuszczać... Nie styszałem, by ktoś tu w okolicy starał się o panią, a znowu z Warszawy nie wyjeżdżała pani, gdyby tam... Bardzo przepraszam. Nigdy bym nie osmielił się narzucać... gdyby nie przeświadczenie, że pani jest wolna. Najmocniej przepraszam.

W jego wyrazie twarzy było szczerze zafasowanie i smutek. Po dłuższym milczeniu nagle podniósł na nią oczy, w których błysnęło niedowierzanie.

— Proszę pani... — zaczął. — A może pani tylko w ten sposób chce oświadczyć mi gorzką pigułkę? Byłoby dla mnie nad wyraz krzywdzące, gdyby za moją szczerą i za moje uczucie odpłaciła mi takim wykrętem. Jednak naprawdę nie zauważyłem, by ktoś zabiegał tu o panią włącznie. A w naszej okolicy nic długo nie da się utrzymać w tajemnicy. Niechże mi pani powie szczerze i po prostu: nie podobasz mi się, będę czekała na lepsze.

Lucja potrząsnęła głową:
— Pańskie przypuszczenia są nieuzasadnione. Powiedziałam panu prawdę. Istotnie kocham innego i zostanie jego żoną.

Znowu umilkł i stał przed nią oparty o stół z oczyma wbitymi w ziemię.
— Czy... czy mogłaby pani wymienić mi jego nazwisko?
— Nie sądzę, że to było potrzebne — powiedziała chłodno.
— Ach, jeżeli to tajemnica... zauważył z ironią.
— Wcale nie tajemnica. Nie zależy mi jednak na rozgłaszaniu tego, bo jest moja prywatna sprawa.
— Czy pani mnie uważa za plotkarza? Interesuje się tym dla siebie, i wyłącznie dla siebie.
— Więc dobrze. Mogę panu to powiedzieć. Mówiłam o profesorze Wilczurze.

(c. d. n.)

USA:

120 ROCZNICA URODZIN I. PADEREWSKIEGO

W związku z przypadającą w bieżącym roku 120 rocznicą urodzin Ignacego Paderewskiego, Polski Instytut Naukowy w Nowym Jorku zorganizował w siedzibie Fundacji Kosciuszkijskiej spotkanie na temat "Paderewski jako muzyk, mąż stanu i przywódca Polonii amerykańskiej".

O twórczości muzycznej Paderewskiego mówił prof. Leon Błaszczyk z Uniwersytetu Nowojorskiego, a o jego działalności społeczno-politycznej prof. Marian Drodzowski, kierownik zespołu badań Ameryki Północnej w Instytucie Historii Polskiej Akademii Nauk.

W czasie spotkania wysłuchano nagrań znanych utworów Paderewskiego oraz wyświetlono film archiwalny pt. "Sonata księżycowa", w którym wielki kompozytor gra utwory Beethovena, Liszta i Chopina. Duże zainteresowanie wzbudziła bogato ilustrowana biografia Paderewskiego pisma Mariana Drodzowskiego, wydana niedawno przez "Interpress".

W spotkaniu uczestniczyli liczni przedstawiciele Polonii, m. in. osoby, które współpracowały z Ignacym Paderewskim.

KANADA:

LECH FULMĄCZYK POWOŁANY DO KOMISJI RZĄDOWEJ

Rząd Manitoby powołał specjalną komisję, której zadaniem będzie badanie sytuacji w jakiej znajdują się ludzie, którzy osiągnęli wiek emerytalny, a więc od 65 lat wwyż. Donosiła o tym prasa anglojęzyczna Manitoby.

Wyповідаjąc się na ten temat, Bud Sherman, minister zdrowia i opieki społecznej rządu w Manitobie, powiedział, że ludzie, którzy ukończyli 65 rok życia, stanowią w Manitobie ponad 10 procent ogólnego stanu ludności. Ośrodki statystyczne przewidują, iż ilość ich wzrośnie w roku 2000 do 20 procent.

Rząd Manitoby wychodzi z założenia, że problemom ludzi starszych należy poświęcić więcej miejsca i otoczyć ich specjalną opieką i troską.

Powołana przez rząd Manitoby komisja podda dokładnym badaniom i studiom sprawy zatrudnienia osób starszych, problem rent i emerytur, oraz kwestie społeczne.

Komisja liczy 10 osób. W skład jej powołany został m. in. obecny prezes Spółki Wydawniczej "Czas" i znany działacz społeczny, Lech Fulmączyk.

JOÃO HAUPT & CIA. LTDA.

LIVRARIA E PAPELARIA

Livros Fiscais e de Contabilidade
Artigos Escolares
Material de Escritório.

MATRIZ: Rua São Francisco, 237

Telefone: 222-8632 (PaBx)

FILIAL: Rua Lamenha Lins, 1.600

Telefone: 222-1239

CURITIBA

PARANA

Vibradores — Jogos Bom Menino — Chaves de fenda — desde 1 milímetro — Rebolos — Pedras para afilar — Pilhas — Focos para lanternas e Máquinas de costura — Eletrodomésticos — Hervas Regina — Cuias — Porta cuias para macarrão — Bombas para chirmarrão — Grosas — Limas de importação — Serrotes — Serras para ferro, metal e madeira — Baralhos desde Cr\$ 12,00 — Metros nacionais e de importação — Meia gilete — Chic — Injetor — Wilkinson — Ferrões para corte de grama e eletrodomésticos — Peças — Ferrões para corte de grama e eletrodomésticos — Alpaca — Inox — Ouro — Prata — Artigos para pescaria — Cadeados para telefone — Mini churrasqueiras — Espingardas de pressão — Balanças diversas e para ouro — Artigos de barbearia — Diamantes — Cortadores de vidro e azulejo — Rolhas de importação — Tornos — Colas profissionais — Óculos profissionais — Isqueiros Big

A LIBERTY

FLORECKI

80.000 — Curitiba — Rua Saldanha Marinho, 148

DZIAŁ POETYCKI

Elżbieta ze Smolków Zebracka (†)

W AZYLU MATKI BOSKIEJ...

W azylu Matki Boskiej — na wyspie Opatrzności
Znalazłam schron Rodzime Moje!
I już szatanu się nie boję!
Z mych modlitw — kamyczek
Szaniec układam
O zdrowie i szczęście dla Rodziny
Błagam!

Olsztyn, styczeń 1975 r.

- POLONIA ZAGRANICZNA -

FRANCJA:

WITKACY I WAJDA W PARYŻU

Scena teatralna Centrum Dramatycznego w Nanterre przy współpracy TNP (Theatre National Populaire) wystawił 5 lutego sztukę Stanisława Ignacego Witkiewicza pt. "Oni" w reżyserii Andrzeja Wajdy. W Le Monde ukazał się szkic o Witkiewiczu i spory artykuł, który składa się głównie z wypowiedzi Wajdy na temat autora i samej sztuki. Na pytanie kto są "Oni" Wajda odpowiada: "Oni" są nami samymi. Są gorszą częścią naszego "ja". Sztuka ma wielkie powodzenie. Z Nanterre pojeżdża do Villeurbanne, Genewy i Mediolanu.

Jednocześnie grają w Paryżu w Teatrze w Aubervilliers, inną sztukę Witkiewicza a mianowicie: "Kurkę wodną". Rzeczą ma duże powodzenie. Świadczy to o coraz większej popularności we Francji Witkiewicza, którego wystawiana dawniej sztuka "Szewcy" wywołała w swoim czasie wielkie zainteresowanie i utworzyła Witkiewicze w drogę na francuskiej sceny.

***

Cały 20 numer wydawanego w Paryżu "Graphismos, Cypher de l'Art Mineur", poświęcony został twórczości polskiego artysty, ostatniego od wielu lat nad Sekwaną, Romana Cieśliewicza. Liczne ilustracje prezentują jego bogatą twórczość graficzną, a zwielka biografia i wykaz wystaw indywidualnych, spis muzeów i bibliotek, przechowywujących prace artysty, uzupełniają wydawnictwo.

("Głos Polski")

ARGENTYNA:

50-LECIE OGNIŚKA

Dnia 6 kwietnia br. w uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego w kościele Matki Boskiej N. P. — Córdoba y Gallo — odbyła się uroczysta Msza św. w intencji Kolonii Polskiej w Argentynie, odprawiona przez O. Stanisława Grzybowskiego, Rektora PMK w Argentynie.

Na nabożeństwo przybyli: Min. J. Żółtowski, Prezes Zw. Pol. S. Farkas z małżonką, Prezes honorowy Gen. J. Zawisza, Prezes Ogniska B. Kłasiński i inni. Po Mszy św. odbyło się uroczyste święcenie i składanie życzeń z okazji 50-lecia "Ogniska". Przemawiał Prezes "Ogniska" B. Kłasiński.

AUSTRIA:

POMNIK SOBIESKIEGO DLA WIEDNIA

W Gdańsku na placu Targ Drzewny stoi od wielu lat pomnik króla Jana Sobieskiego. Przywieziono go do Gdańska ze Lwowa, gdzie odsłonięto go w 1893 roku, w 210 rocznicę zwycięstwa nad armią turecką wezbra Kary Mustafy. Turcy oblegali wówczas Wiednię i cesarz austriacki Leopold I prosił króla polskiego o ratunek. Jan III Sobieski z armią polską liczącą 27.000 rycerzy pośpieszył na pomoc i uratował Austriaków przed klęską. Podczas bitwy pod Wiedniem decydująco zwyciężył wiec uderzenie husarii, okrytej stawą w wielu zwycięskich bitwach, głównie właśnie z Turkami.

Władze Wiedni zwróciły się do działającej w kraju Rady Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa z prośbą o przekazanie kopii jednego z polskich pomników króla Jana Sobieskiego, której odsłonięcie nastąpił 12 września 1983 roku w trzecieśną rocznicę bitwy i polskiego zwycięstwa nad armią turecką. Ustalono, że do Wiedni przekazany zostanie właśnie model gdańskiego pomnika.

Casas Ling

MODAS FEMININAS

A PRIMEIRA EM LANÇAMENTOS.

PRACA ZACARIAS, 70

CURITIBA — PARANA

Casa Vermelha

EURICO FONSECA FERRAGENS LTDA.

ZALOŻONA W ROKU 1916

IMPORTERZY

LARGO CORONEL ENEAS, 143 — Cx. Postal 56 — Telefones: 223-3366 e 223-4208

Adres Telefoniczny "VERMELHA" — (Próximo da Igreja da Ordem)

C.G.C. 764908838/0001-72 — Inscr. 10108876/G

CURITIBA

PARANA

H. KAMINSKI & CIA. LTDA.

JOIAS

RELÓGIOS

ÓTICA (ÓTICA MODERNA)

Joalheria

a PÉROLA

RUA XV — 430

TELEFONES: 223-4475 e 222-5116

CURITIBA

PARANA

KĄCIK RODZINNY:

Genetyka, nauka zajmująca się badaniem dziedziczności i zmienności w żywych organizmach...

Prawom genetyki duży zawładca ludzkości w zakresie hodowli bydła i wyprzedażnia lepszych gatunków...

Dla utrwalenia szczęścia w małżeństwie

Jedną z najwybitniejszych amerykańskich psychologów, znałając tak kobiety, jak mężczyźni, daje takie oto przepisy na długie a dobre pożycie małżeńskie i rodzinne:

- 1 - Bądź zawsze, nawet kilka lat po ślubie, tak miłą i serdeczną dla męża, jak byłeś przy poznaniu się w pierwszych miesiącach.
2 - Nie zjawiaj się nigdy przy śladaniu czy obiedzie nieuczestnicząc i nie starannie ubrana.
3 - Staraj się, kiedy mąż wraca do domu, mieć dla niego zawsze uśmiech miły i serdeczny i gotowy posiłek...

Genetyka na rozdrożu

Problem etyczny całej tej sprawy nie zaprzata mu oczywiście głowy. Nawet miłość dwójga osób i wykwit tej miłości — ich dziecko, nie ma większego znaczenia dla tego, skąd się urodziło...

Pomysł Grahama spotkał się natychmiast ze sprzeciwem z wielu stron, zarówno ze względów etycznych, jak też etycznych i moralnych.

Kościół katolicki potępił eksperymenty Grahama i jego podobne, twierdząc, iż dziecko powinno być tworzone w miłości i z miłości rodziców...

Inni uczeni zwracają uwagę, iż nie można regulować cech dziedzicznych przekazywanych przez geny, gdyż następuje to przypadkowo w momencie poczęcia...

urodzi się genalne dziecko. Często się zdarza, iż jest odwrotnie. I z mądrych rodziców rodzi się młode dziecko...

Zagadnienie pasjonowało ludzi od dawna. Próbowano różnymi sposobami wychowywać nadzwyczajne jednostki i nazwim, stworzyć próbował istotnie i umysłowo, który gorąco byłby. Zdarzyły się nad innymi naradami...

Przyznajmy mi się tutaj reakcją wielkiego dramaturga brytyjskiego, zmarłego w 1950 roku, Bernarda Shawa. Słynął z byskotliwych i ciekawych wypowiedzi...

Wacław Netter

OD ADMINISTRACJI

POTWIERDZENIE ODBIORU PIENIĘDZY za prenumeratę "Ludu", wpłaconych w kwietniu:

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes entries like Wanda Zewertas - Curitiba 300,00, Edward Zydowicz - Curitiba 300,00, Ks. Zdzisław Malczewski - Erechim 300,00, etc.

S. K.

Paczki DO POLSKI ZLECENIE do WYBORU PIENIĄDZE ALBO PACZKI WOLNE OD CŁA "AHAT" DESPACHOS E REPRESENTAÇÕES LTDA.

- ADUBOS LÍQUIDOS ENVY
ADUBOS COMPOSTOS
ADUBOS SIMPLES
PULVERIZADORES
FUNGICIDAS
INSETICIDAS
HERBICIDAS

MAIOR ESTOQUE E MELHOR PREÇO DA PRAÇA ATACADO E VAREJO

ADUBOS BOUTIN LTDA.

Avenida 7 de Setembro, 2.064 - Fone: 234-1296
Caixa Postal, 1130 - Teleg.: "PROAGRO"
80.900 - CURITIBA - PARANA

KUCHNIA POLSKA

GALARETA Z NOŻEK Smaczną galaretę, zwaną także studzienną, potrawę mającą duże powodzenie w okresie jesieni i zimy...

Zagotować lekko osolona wodę z włoszczyzną, cebulą i korzeniami (kto lubi można dodać i rozmaryn ząbek czosnku)...

Wówczas odstawić rondel z ognia, a gdy mięso ostygnie odjąć je od kości, pokrajać w drobny kawałki, posypać z lekką pieprzem, ułożyć w foremce, salterce lub szkućce trochę, aby był mocno, przecedzić i zalać nim mięso...

Wyniesić w chłodne miejsce. Po zastygnięciu — jeśli galareta była w foremce lub blaszce wyjąć ją na półmisek ościel, ołwie, musztardę chrzan z octem i śmietaną, czwikę marynowaną grzybkami lub korniszony.

INDICADOR PROFESSIONAL

Lekarze:

DR. LUDOVICO RYDYGIER MEDICO

Estágo Hospitalar de 4 anos nos Estados Unidos... Cursos de Especialização na New York Polyclinic Medical Hospital.

Consultório: Rua Barão do Rio Branco, 63 - Fone: 24-8494 - 14.º andar - conjunto, 1411 - Edifício Barão do Rio Branco.

Residência: Rua do Herval, 182 - Fone: 262-1170 80.000 - CURITIBA - PARANA

DR. ANTONIO LUCAS PALKA UROLOGISTA

Choroby nerek, pęcherza, przewodów nerkowych, prostaty, choroby weneryczne, leczenie bezpłodności męskiej...

Consultório: CLÍNICA SOMASA Rua Vicente Machado, 987 - Fone: 233-4111 Curitiba - Parana

CLÍNICA GERAL DR. KRAUSE

Av. República Argentina, 4059 Novo Mundo - Portão - Curitiba

Dentyści:

DRA. MARIA E. BARANSKI KANIAR CIRURGIÁ-DENTISTA

Alameda D. Pedro II, 602 - BATEL HORÁRIO: Das 15.00 às 19.00 horas

MÓVI SIE PO POLSKUI FACIL ESTACIONAMENTO

Szpitalce:

DOENÇAS DAS MAMAS - (Senografia - Termografia) PREVENÇÃO DO CÂNCER GINECOLÓGICO

DR. CLAUDIO PACIORNIK

EXAMES COM HORA MARCADA - Fone: 232-3331 CASA DE SAÚDE PACIORNIK

PARTOS OPERAÇÕES 80.000 Curitiba - Rua Lourenço Pinto, 83 - Parana

Advokaci:

DR. EDWARD ZELAK

Zalawia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizacji...

DR. LEOPOLDO ANTONIO SOKOLOWSKI

Sprawy cywilne, kryminalne, inwentarze itd.

Pca. Pres. Getúlio Vargas, 68 Tel.: 282-0868 - São José dos Pinhais - PARANA

FELIKS GOLAS

CONTADOR

Registro de firmas na Junta Comercial, contratos, contratos; declarações do imposto de renda...

Rua Cândido Lopes, 205 - 5.º andar - conjunto 81 80.000 CURITIBA - Fone: 224-5813 - Parana

POLSKIE KSIĄZKI Z "OFERTY PRYWATNEJ"

- 1. Pod pracką flagą - J. Bidwell 150,00
2. Kolumbowie, rocznik 20 - R. Bratny 200,00
3. Dona Barbara - R. Gallegos 120,00
4. Pamiętniki obłężenia Czestochowy 1655 r. 150,00
5. A Kordecki 120,00
6. Bitwa pod Miawą 1939 r. 120,00
7. Rozsumiały się odry i sosny - J. Przędłocki 120,00
8. Klaskająca jedna ręka - A. Burges 120,00
9. Tiertgarten (powieść z lat 1939 - 1945) - St. Wojskiewicz 150,00
10. Ofiary II D - Gross-Born M. Sadzewicz 120,00
11. Pieśń o Bernardce - Fr. Werfel 120,00
12. Huragan - W. Gąsiorowski (2 tomy) - 1.000 300,00
13. Kaletan Stuart - W. Gąsiorowski (obrona Czestochowy) 120,00
14. Głosy w ciemności - J. Strykowski 120,00
15. Przewodnik operowy 120,00
17. Wywołanie - K. Busch 120,00
18. Dyllanzon warszawski - Z. Kuncewiczowa 120,00
19. Kurs francuskiego 3, 4 rok 120,00
20. Czasowniki francuskie 120,00
21. Słownik francusko-polski 120,00
22. Metoda wychowania fizycznego w przedszkolu 120,00
23. Zabawy dydaktyczne do przedszkola 120,00
24. Słownik polsko-angielski (duży) 120,00
25. Gospodarstwo leśne i przemysł drzewny w Polsce 120,00
26. Dynamika przemian pojęciowych w Polsce 120,00
27. Dynamika rozwoju przemysłu w Polsce 120,00
28. Wyznania w Polsce 120,00
29. Socjologia zakładu pracy 120,00
30. Guaira (odkrycie Parany) - P. Nikodem 120,00

Do podanej ceny książek dochodzi oddzielnie opłata pocztowa. - Zamówienia prosimy kierować na adres:

GRAFICA VICENTINA LTDA. Caixa Postal 988 80.000 - Curitiba - PR

Uśmiechnij się...

- Zawsze mówię mojej żonie, żeby brała przykład z trumienów muzycznych. - Dlaczego? - Bo one się stroją, ale nie tak drogo.

- Jak byłem w twoim wieku Anusiu to nigdy nie miałam. - A od którego roku życia ciocia zaczęła kłamać? - Pytuje cięwka Anusia...

Nauzyciel: A więc gad jest to stworzenie, które posiada ziemi. Nazwijm jakiegoś. Uczeń: mój młodszy bratczek.

Vinda do PAPA e a sugestão de um leitor

Está definitivamente confirmado a Santidade do Papa João Paulo II virá a nossa Curitiba. Acontecerá um inédito sobre o Brasil. E jamais acontecerá a Deus, foi também presenteada, pois está incluída no roteiro da visita do Papa às principais cidades brasileiras. Mas que não fique esquecido que o Papa estará presente em Curitiba apenas por algumas horas e, consequentemente, não terá tempo para visitar locais históricos, sociedades, ou Igrejas que foram consagradas por imigrantes poloneses. Por isso, cada Paróquia deveria plantar a "lembrança simbólica" da visita do Santo Padre.

O Santo Padre — o Papa João Paulo II — é o representante de Jesus Cristo aqui na terra. Portanto, ele é o Pai e Chefe espiritual de todo o povo, ou melhor de todas as nações do universo. Então, acredita-se que todas as paróquias da nossa capital, tratarão de gravar ou plantar marcos simbólicos e comemorativos na frente dos seus templos, para que esta visita jamais seja esquecida.

Um exemplo é a Paróquia Polonesa de Santo Estanislau, aqui de Curitiba, que já providenciou a gravação de um gigantesco vitral a cores, com a imagem da pessoa do Santo Padre, o qual será colocado no interior de sua Igreja. E agora vem a pergunta: e as

outras paróquias já pensaram algo sobre a gravação de alguma lembrança desta visita?

Todos tem possibilidades para isto, basta que os padres vigários com suas comissões organizem campanhas para tal fim, e muito especialmente, as Igrejas e Paróquias que foram construídas e instaladas por imigrantes poloneses ou seus descendentes, como as Paróquias de Abranches, Nova Orleans, Santa Cândida, São Vicente e também das regiões circunvizinhas como Tommaso Coelho, Araucária, Murici, Dom Pedro II e outras mais.

É uma sugestão, mas espero que não fique apenas no papel.

Affonso Drulla

Primeiros tratores a álcool já entraram em operação

Os dois protótipos do primeiro trator 100 por cento a álcool, produzidos pela Ford Brasil, já estão operando na fazenda experimental da EMBRAPA — Empresa Brasileira de Pesquisa Agropecuária, em Brasília. Foram entregues à empresa — como parte de uma série de dez — durante a solenidade de inauguração da primeira microdestilaria de álcool. Estiveram presentes, entre outras autoridades, o vice-presidente da República e presidente da Comissão Nacional de Energia, Aureliano Chaves, e o Ministro da Agricultura, Marjuri Stabile.

Na oportunidade, o gerente-geral da Ford Brasil Operações de Tratores, Roberto E. Maristany, disse que a empresa desenvolve o motor a álcool já há algum tempo em cooperação com a Divisão de Engenharia Avançada da Ford, que acabou produzindo os primeiros kits de conversão do motor para álcool. O desempenho do novo motor, nos testes realizados na fábrica de São Bernardo do Campo, mostrou-se bastante satisfatório, com potência 5% superior ao motor diesel.

Maristany afirmou ainda que o novo trator tem possibilidade de ser produzido em alta escala no país. Assim até o fim de 1980 uma vez que se confirmem os resultados esperados, a Ford pretende estar produzindo o trator a álcool em linha normal de montagem. As duas unidades entregues à EMBRAPA — um trator Ford 4 600 e um 6 660 — são os dois primeiros protótipos de trator 100% a álcool produzidos no mundo pela Ford. No momento a própria companhia está empenhada em produzir o trator com o novo motor. Entretanto, estuda-se a possibilidade de, no futuro, a conversão ser feita pelo Revendedor Ford, que adquirirá o kit na fábrica. Além disso, a Ford está investindo 28 milhões de dólares numa fábrica de motores para trator, que estará em condições de produzir motores a diesel ou a álcool, simultaneamente.

Método fácil para combater a geada

Os agricultores do Norte do Paraná vêm colocando em prática um sistema simples e barato para proteger seus produtos do frio e geadas dos últimos dias, através da formação de cortinas de fumaça.

O método consiste na utilização de serragem, óleo queimado ou pneus velhos e oferece total proteção às hortaliças. Para colocar o sistema em funcionamento é indispensável o horticultor acompanhe os boletins meteorológicos fornecidos diariamente pelos meios de comunicação ou por intermédio da "Voz do Brasil", transmitida em cadeia nacional pelas estações de rádio das 19 às 20 horas.

Quando as previsões forem de baixas temperaturas, ou de geadas, o agricultor deve espalhar pó de serra em pontos estratégicos da horta, no final da tarde e por volta das duas horas da madrugada, quando a temperatura estiver bem baixa, deverá utilizar óleo queimado, encontrado de graça nos postos de gasolina. Aciona-se, então, fogo ao material para provocar densas nuvens de fumaça sobre o local. No caso de serem usados pneus velhos, o ideal é circundar a área plantada, pois possibilita a formação de uma cortina de fumaça com as características de um manto protetor sobre as hortaliças. A fumaça gerada ocasiona a elevação da temperatura no ambiente, não permitindo que o ar frio chegue ao solo, já que ao atingir a temperatura do ponto de orvalho, os termômetros registrarão zero grau centígrados, ocorrendo a geada. Mesmo não ocorrendo esse fenômeno, as temperaturas baixas são prejudiciais, principalmente às folhosas.

Para Antônio Fernandes Júnior, gerente da Ceasa em Maringá, essa prática evita grandes quebras na produção e contribui para que o abastecimento do setor não entre em crise.

Os novos preços dos automóveis

	São Paulo	Sul/Sudeste	FIAT	
WOLKSWAGEN				
Sedan 1300	168.905,00	167.653,00	Flat 147	206.110,00
Sedan 1300 L	176.887,00	175.576,00	Flat L	220.350,00
Sedan 1600	182.784,00	181.439,00	Flat GL	236.420,00
Sedan 1300 Série Prata	198.399,00	198.399,00	Flat GLS	257.460,00
Brasília	202.423,00	200.921,00	Flat Rallye	266.900,00
Brasília LS	219.543,00	217.914,00	Flat Panorama	258.800,00
Brasília 4 portas	204.615,00	203.098,00	Flat Furgoneta	189.920,00
Variant II	205.189,00	248.835,00	Flat Pick-Up Motor 1.050	208.230,00
Passat LS 2 portas	279.315,00	277.245,00	Flat Pick-Up Motor 1.300	214.080,00
Passat LS 4 portas	290.669,00	286.981,00	Alfa Romeo B	582.380,00
Passat LSE	336.727,00	334.230,00	Alfa Romeo TI	727.430,00
Passat Surf	257.437,00	255.529,00		
Passat TS	314.138,00	311.811,00		
Kombi Standard	255.903,00	254.282,00		
Kombi Luxo 6 portas	290.966,00	288.066,00		
Kombi Luxo 4 portas	286.330,00	284.516,00		
Furgão	221.513,00	220.108,00		
Pick-Up c/ Caçamba	250.135,00	248.550,00		
FORD				
Ford LTD (gasolina-álcool)	602.289,00	602.289,00		
Ford Landau (gasolina-álcool)	687.396,00	687.396,00		
Corcel II (gasolina)	238.080,00	238.080,00		
Corcel II Hobby (gasolina)	357.360,00	357.360,00		
Corcel II L (gasolina-álcool)	317.176,00	317.176,00		
Corcel II LDO (gasolina-álcool)	255.063,00	255.063,00		
Corcel II GT (gasolina-álcool)	314.138,00	314.138,00		
Bellina II (gasolina)	299.966,00	299.966,00		
Bellina II L (gasolina-álcool)	295.886,00	295.886,00		
Bellina LDO (gasolina-álcool)	330.351,00	330.351,00		
Jeep (gasolina)	225.541,00	225.541,00		
Jeep (gasolina)	242.204,00	242.204,00		
F-75 (gasolina)	319.997,00	319.997,00		
F-100 (gasolina)	540.437,00	540.437,00		
N-1000 (diesel)	609.438,00	609.438,00		
FV-F-4000 (diesel)	604.674,00	604.674,00		
F-600 (diesel)	779.380,00	779.380,00		
F-700 (diesel)	701.207,00	701.207,00		
F-7000 (diesel)	880.848,00	880.848,00		
FT-7000 (diesel)				

- RESUMIDAS -

NECRÓPOLE DESCOBERTA NA AMAZONIA

Uma importante necrópole, de uns 3.500 anos de antiguidade, que pode contribuir para proporcionar maiores luzes sobre a origem do homem peruano, surgido há mais de dez mil anos foi descoberta na Amazônia peruana, segundo informou-se, dias atrás, em Lima. A necrópole, de uns dois quilômetros quadrados de extensão foi descoberta, segundo o matutino local "Expresso", às margens do Rio Payayacu, na região onde opera a Companhia Peruanos Petróleos do Peru, no Departamento de Loreto.

COMBUSTÍVEIS PODERÃO SUBIR

O Conselho Nacional do Petróleo encaminhou, na semana passada, ao Ministro das Minas e Energia, Cesar Cals, uma estrutura de novos preços para combustíveis em geral, com propostas que variam entre Cr\$ 34,00 a Cr\$ 38,00 para o litro de gasolina amarela, enquanto que para os demais produtos o reajuste poderia variar entre 25 até 50 por cento, a partir de junho.

O objetivo do Governo, com altas sucessivas nos preços dos derivados de petróleo, é duplo: primeiramente, estimular a curto prazo, o uso do carvão; e segundo, evitar ao máximo a adoção de medidas de racionamento no País.

NOVO REAJUSTE PARA O DÓLAR

Novamente o dólar americano sofreu um novo reajuste na semana passada, custando agora Cr\$ 49,93 para a compra e Cr\$ 50,13 para a venda. É o sexto reajuste do ano na taxa cambial, após 21 dias de vigência nas taxas anteriores. A nova taxa corresponde a uma variação de 2,2 por cento sobre a taxa de compra em vigor até o dia 13 de maio passado — Cr\$ 46,86 — e a um total acumulado no ano, em relação a dezembro do ano passado, da ordem de 17,96 por cento.

MEDICAMENTOS PROIBIDOS

O Ministério da Saúde enviou circular às Secretarias Estaduais de Saúde, comunicando que foi proibida a fabricação e comercialização de 22 medicamentos. Entre os produtos figuram Liv — Tosse, Colírio Hildeberto Oxulimín, Anavermil, Neuratol e Biofortil. O Ministério determinou que esses medicamentos, caso estejam sendo ainda comercializados, sejam apreendidos e inutilizados. As licenças e registros desses remédios foram cancelados pela Divisão de Medicamentos por apresentarem, entre outras causas, produto em desacordo com a fórmula e licença ou ainda o registro vencido.

Se a compra de sua casa ou apartamento depende de financiamento, converse com o gerente do Bamerindus.

Aproveite para morar no que é seu. O Bamerindus financia a compra da sua casa ou apartamento. Venha conversar com o nosso gerente e conheça as facilidades do financiamento Bamerindus.

Procure uma das 600 agências Bamerindus e peça maiores informações.

FERRAGENS HAUER LTDA.

AGORA TAMBÉM NA R. MATEUS LEME, PARA MELHOR SERVIÇO.

Ferragens - Ferramentas - Metais não-ferrosos

Fundada em 1888

R. José Bonifácio, 66 - R. Mateus Leme, 705

Fones: 222-8040

222-8285

Benjamim Zilli & Cia. Ltda.

IMPORTADORES

ARAME FARPADO DE VÁRIOS TIPOS e ARAME LISO GALVANIZADO, AOS MENORES PREÇOS.

Avenida 7 de Setembro, 2142 — Fones: 222-2058 — 222-2133

Endereço Telefônico: "BENZILLI" — Caixa Postal, 102

CURITIBA

PARANA

Televisão: Bênção ou dependência?

O presidente da CNBB, Dom Ivo Lorscheiter, sugeriu em Santa Maria, que as famílias deixem de assistir televisão um dia por semana, que critiquem os programas assistidos nos dias seguintes e que visitem emissoras fazendo com que também seus responsáveis se interroguem sobre o maravilhoso e ambíguo poder que detêm. O bispo disse que os meios de comunicação social são uma

Dom Ivo Lorscheiter

bênção, mas advertiu que foram feitos para o homem e não o homem para eles. O contrário disso, afirmou, é uma distorção injustificável que leva a palavra lar a quase perder o seu significado hoje.

Dom Ivo explicou que essa situação decorre do fato de a família, atualmente, reunir-se não mais à mesa e sim diante de um eletrodoméstico. Isso identifica, na sua opinião, a escravização do homem diante do meio de comunicação, uma dependência que demonstra uma distorção e um exagero.

LIBERDADE E VALORES MORAIS

O pronunciamento semanal do presidente da CNBB, numa emissora de rádio de Santa Maria, dedicou-se ao papel dos meios de comunicação social — em lembrança ao 14.º Dia Mundial das Comunicações Sociais, que

transcorreu no dia 17 deste mês. Esses meios, segundo Dom Ivo, tem uma importância que não deve, contudo, levar o homem a abdicar de sua liberdade ou de salutar valores morais.

Tomando a televisão como exemplo, argumentou que ela impõe horários à família, que em consequência hoje experimenta profundos abalos em sua estrutura. Os pobres, segundo Dom Ivo, vivem pressionados por dificuldades e angústias econômicas; os ricos, jogados na espiral enganosa do consumismo fácil e nunca satisfeito.

Uns e outros, complementou, correm o perigo de perder a elevação moral, o espírito religioso, a estabilidade e a fidelidade. O tema, esclareceu, tanto preocupa a Igreja que o papa João Paulo II convocou para 26 de setembro deste ano o Sínodo dos Bispos que, em Roma, discutirá os meios de comunicação e sua influência sobre a família.

Religiosos poderão parcelar INPS em até 60 meses

Os religiosos, beneficiados pela Lei 6.696/79 que os equiparou aos trabalhadores autônomos para efeito de Previdência Social, podem parcelar, em até 60 meses e com dispensa da multa automática, os débitos relativos aos períodos de atividade religiosa averbado, compreendido entre setembro de 1960 e setembro de 1979.

Os interessados tem prazo até 8 de julho para requerer a averbação dos 19 anos de atividade religiosa, o que possibilitará a concessão do parcelamento pelo IAPAS — Instituto de Administração Financeira da Previdência e Assistência Social. O formulário para averbação pode ser encontrado na própria entidade religiosa ou nos postos de benefícios do INPS.

PARCELAMENTO

Para obter o parcelamento, os religiosos munidos da certidão de averbação, com o pedido de parcelamento e o demonstrativo da dívida adquiridos no comércio, deverão dirigir-se à agência local da Previdência Social de suas cidades, onde firmarão a respectiva confissão de dívida fiscal.

Esclarecem os técnicos do IAPAS que o parcelamento será concedido em até 60 meses, desde que o número de parcelas indicado pelo contribuinte não ultrapasse a quatro vezes o total dos meses em atraso. Os ex-membros religiosos também poderão se beneficiar desse parcelamento.

A Dívida

O cálculo do valor principal da dívida será feito com base nos valores dos salários mínimos regionais, fazendo-se incidir a contribuição de 8% (oitto por cento) no período de setembro de 1960 a 10 de junho de 1973 e de 16% (dezesseis por cento) no espaço de tempo que vai de 11 de junho de 1973 a setembro de 1979.

Neste cálculo, o valor principal da dívida será completado com juros e correção monetária na data da concessão e as parcelas serão atualizadas, anualmente, de acordo com os índices fornecidos pelo Ministério da Fazenda.

Encontro ecumênico Nacional na França

Duzentos responsáveis regionais, diocesanos e locais para as relações ecumênicas, católicas e protestantes, se reuniram em Chantilly (França), com participantes anglicanos e ortodoxos. Esse encontro nacional teve por tema central a "Oração e Unidade", e foi organizado sob a responsabilidade conjunta da Comissão Episcopal para a Unidade dos Cristãos e do serviço de relações ecumênicas do Conselho das Igrejas Luteranas e Reformadas. Uma conversa "com representantes do Secretariado para a unidade dos Cristãos de Roma e do Conselho Ecumênico das Igrejas permitiu situar a vida ecumênica na França dentro da Igreja Universal e de sua missão no mundo", informa o comunicado da Comissão.

Mulher nomeada Secretária Geral da assembléia dos Bispos

QUEBEC (Canadá) — Os bispos de Quebec manifestaram recentemente a sua vontade de favorecer o acesso das mulheres à funções importantes no seio da Igreja Católica. A assembléia dos Bispos, presidida pelo cardeal Maurice Roy, decidiu nomear uma mulher para o posto de Secretária Geral desse organismo e criar assim um precedente na história da Igreja de Quebec. Irmã Gisele Turcot, 40 anos, da Congregação de Nossa Senhora do Bom Conselho de Montreal, encarregada das questões sociais na assembléia dos bispos, iniciará suas funções de secretária-geral em primeiro de agosto próximo. Assistente social de profissão, ela frequentemente participa dos trabalhos de comitês sobre o engajamento social da Igreja na promoção da mulher. A decisão do episcopado de nomear uma mulher para este posto, coincide com o resultado de uma enquete efetuada nas dioceses do país e que demonstrou que as mulheres ocupam poucos postos de direção nos organismos eclesiais. (Ciec-SP).

A SANTA VIRGEM MARIA

Não existe quem não A conheça. A criançainha de lábios de sua mãe. Na Igreja, A proclamam os sacerdotes. Nas escolas, A fazem conhecida as professoras. Nos quartéis, os capelães. Entre os pagãos, os missionários. Nas estações de rádio e televisão, os religiosos. Portanto, onde estão estes alto-falantes humanos, ali é conhecida a Santa Virgem Maria.

Antes de todos, Deus Pai pronunciou-se sobre a Virgem Maria. Ele chamou-A com o nome da mulher. Eis as suas palavras: "Porei inimizade entre ti e a mulher". A mulher era a Santa Virgem Maria. Como te nome chamou-A o Anjo Gabriel, dizendo: "Inclina-te, ó Maria, achastes graça diante de Deus". São Lucas escreve, o que segue: "Veio também José para Belém, para ser recenseado com Maria, sua mulher".

Surgiam, em louvor de Maria Santíssima, muitas Igrejas. Nas Igrejas as imagens, os quadros, as estátuas. Até hoje, A louvamos durante as Santas Missas, com as orações, com os cantos que Lhe são próprios. Com este nome bendito os pais batizam suas filhinhas. Os poetas escrevem, em Seu louvor, as poesias. Há quem não conheça a ladainha em louvor de Nossa Senhora, o Santo Rosário com a Ave Maria cheia de graça, a oração "ó Maria concebida sem pecado, rogai por nós que recorremos a Vós".

No mês de maio, que é de Maria, recorramos a Ela, que é a nossa mãe pela adoção, pela escolha, pelo sentimento, pelo amor. Reunamo-nos nas nossas igrejas, capelas, nas nossas casas, com a intenção de louvá-La, pedir e agradecer as graças. Que Ela conceda por nós, faça-nos santos, converta os pecadores, una todas as Igrejas em torno de Cristo, faça o mundo viver em paz, moralize os espetáculos televisivos, ajude, com a sua proteção, a desaparecerem os crimes tão frequentes nos dias de hoje.

Pe. Francisco Masmer, C.S.A.

- GRANDE ROMARIA -

NO DIA 30 DE MAIO, ÚLTIMA SEXTA-FEIRA, COMO OCORRE TODOS OS DIAS, SERÁ REALIZADA A GRANDE ROMARIA A CAPELA DE NOSSA SENHORA DE GUADALUPE, SITUADA NOS ESTÚDIOS DA RÁDIO COLOMBO DO PARANÁ.

PROMOÇÃO DO PROGRAMA

"A hora do Angelus" Apresentado por Ervin Bonkoski

OFEREÇA UMA ROSA EM SINAL DE AMOR E GRATIDÃO PELAS GRAÇAS RECEBIDAS DE NOSSA SENHORA DE GUADALUPE.

ABERTURA ÀS 5 HORAS DA MANHÃ

RÁDIO COLOMBO DO PARANÁ — 1020 KHZ
PRAÇA GENEROSO MARQUES, 90 — (GALERIA ANDRADE — 1.º ANDAR)
CURITIBA — PARANÁ

DIMINUI A FÉ NO VELHO MUNDO

Apenas 79% dos alemães acreditavam na existência de Deus em 1979. A mesma pesquisa revela que em 1967 90% dos alemães com fé. Outra pesquisa realizada na Suécia mostra que em 1978 mais de 30 mil luteranos nesse país abandonaram sua fé. A descrença parece aumentar no mundo. O papa Paulo VI, em seu discurso de abertura do Terceiro Mundo, onde, conforme dados do Centro de Pesquisas para a Evangelização Mundial, cerca de 16 mil pessoas se tornam cristãs. Até o fim do século, calcula-se que 48% dos africanos serão cristãos, enquanto no continente da Ásia, somente no ano passado, 35 milhões receberam o batismo.

TYGONIK
"LUD" (O PO
KURYT
Wybory n
państwa, ktore
Peru dnia 18 m
niosly zwycięz
lwy partii Ak
Fernando Bela
Rywalem jęgo
partii Rewol
Ladory — A
nueva del Car
Belaunde Tern
rad, prezyde
wszcz, lecz u
se stanowiska
Veloso Alvara
danemu zam
gryciński kar
musiał stawić
obronę i z par
grała wybory
nie lewicy.
Peru liczy
mieszkańców
im kw. powi
ny przystoił l
dzi do 2,8 proc
mieszkańców,
przebywa w
wiecej niż w s
cznej 45 mil
tego osiedlił
licy — w fav
stadających c
świata.
Peru można
równy: 1. P
wzrost Gór A
by zamieszka
nym znaczeni
nym 2. Góry
pomocy na p
nolegie do v
Ku
W ciągu o
tygodni pon
Kubanczyków
Florjów (USA
te kilkadzies
kier i motor
stich, które
mieszkańców
lonego o 40 k
Ta masowa u
czyków bazu
kimi Fidel C
kie elementary
z restim kul
opisuje Kubę
za ayli. D
czeka na tran
Castro nig
suzi i za fa
suzi onisci
za to Castro
♦ TOLED
św Heleny
popilnu tej g
kładna liczb
♦ S. PA
zostalo z ty
władó który
niznych Luis
♦ PORTO
Konferen
Amaur
colach do
zil — należa
tych polityk
♦ S. JOS
tremnych w
rakiety powi
dosięgnąć c
dziwości, is
♦ MIAMI
nabrzeń mi
zablicie Mur
blachy uwol
domów itp.
♦ WATY
ki Fapież u
polityka ma
wypada jed
♦ BERL
Imelda Verr
szka z RE
kumenców o
romizję do
wojny.
♦ SEUL
bee gwaltow
se w 7 mia
ilice tych n